

ظرفیت اشتغال زایی ۸۰۰۰ نفری در صنعت بازی‌های رایانه‌ای

گردش مالی صنعت بازی‌های رایانه‌ای در ایران نزدیک هزار میلیارد تومان است، با یک حساب و کتاب ساده می‌توان از این گردش مالی

بخش زیادی از فارغ التحصیلان بیکار در این حوزه را به شغل رساند

که در صورت ورود دانشگاهیان به آن می‌تواند تغییر جدی در شرایط فعلی بازی‌های رایانه‌های داخلی ایجاد کرده و سهم تولیدکنندگان داخلی را از گردش مالی این بازار افزایش دهد. اما آمارهای موجود در پایگاه اطلاعات علمی ایران مساله دیگری را نشان دهد، چرا که از سال ۸۸ تا امروز تنها ۳۵۸ مقاله و پایان‌نامه در زمینه بازی‌های رایانه‌ای منتشر شده است و حوزه علوم کامپیوتر و مهندسی کامپیوتر نیز با ۴۸۴ مقاله و ۳۴۳ مقاله منتشر شده وضعیت چندان خوبی ندارد. در این میان اما ۱۰۴۴ مقاله در حوزه نرم‌افزار کامپیوتری به چاپ رسیده که مجموع پایان‌نامه و مقالات تمام این حوزه‌ها به دو هزار و ۵۰۰ عدد هم نمی‌رسد؛ مساله‌ای که قطعاً در کشورهایی چون چین و آمریکا که امروز یکی از بزرگ‌ترین تولیدکنندگان بازی‌های رایانه‌ای هستند، وجه دیگری دارد، اما گویی نبود بازار اشتغال برای فارغ التحصیلان این رشته‌ها باعث شده آنها تمایلی برای انجام پروژه‌های دانشگاهی نداشته باشند.

بازی رایانه‌ای، زمینه‌ساز اشتغال ۸ هزار فارغ‌التحصیل دانشگاهی

بازی‌های رایانه‌ای یکی از حوزه‌هایی است که می‌تواند به اشتغال‌زایی در کشور منجر شود؛ یعنی اگر پیش‌بینی گردش مالی هزار میلیارد تومانی را برای سال آینده کشور در این حوزه داشته باشیم و از سوی دیگر مسئولان مربوطه بتوانند سهم ایران را از این گردش مالی از ۶ درصد به ۵۰ درصد یعنی ۵۰۰ میلیارد تومان در سال برسانند، ظرفیت عظیمی برای ایجاد اشتغال‌زایی فارغ التحصیلان دانشگاهی این حوزه فراهم می‌شود، چرا که به گفته وزیر کار، میانگین هزینه برای ایجاد هر شغل حدود ۶۰ میلیون تومان است که با یک حساب سرانگشتی می‌توان به این نتیجه رسید که با در اختیار گرفتن گردش مالی ۵۰۰ میلیارد تومانی این حوزه در سال آینده می‌توان برای هشت هزار نفر شغل پایدار ایجاد کرد؛ هشت هزار نفری که نه تنها تمام ۲۳ درصد از فارغ التحصیلان بیکار رشته علوم کامپیوتری را دارای شغل می‌کند، بلکه بسیاری از فارغ التحصیلان رشته‌های دیگر که طبیعتاً برای ساخت یک بازی کامپیوتری به حضور آنها نیز نیاز است، وارد بازار کار خواهند شد. بازی‌های رایانه‌ای که با توجه به شرایط آینده یکی از وابستگی‌های جدانشدنی از زندگی افراد محسوب می‌شود، می‌تواند به‌عنوان یکی از شغل‌های پایدار برای کشور به شمار آید.

نگاهی به فارغ التحصیلان رشته‌های مختلف گرایش کامپیوتر در دانشگاه‌ها داشته باشیم، متوجه می‌شویم که سرمایه‌عظیم نیروی انسانی این حوزه در عمل بازار کار ندارند. براساس گزارش مرکز آمار، نرخ بیکاری جمعیت فارغ التحصیل یا در حال تحصیل دوره‌های عالی در سال ۱۳۹۶، برای گروه «مردان و زنان» در کل کشور ۱۹/۴ درصد، برای گروه «مردان» ۱۲/۵ درصد و برای گروه «زنان» ۲۰/۴ درصد بوده است.

از سوی دیگر از حدود ۱۲/۵ میلیون نفر جمعیت فارغ التحصیل یا در حال تحصیل دوره‌های عالی حدود ۷/۱ میلیون نفر (۵۶/۹ درصد) فعال اقتصادی هستند که از این تعداد ۵/۷ میلیون نفر (۸۰/۶ درصد) شاغل و ۱/۴ میلیون نفر (۱۹/۴ درصد) بیکار هستند. همچنین ۴۱ میلیون نفر (۴۳/۱ درصد) غیرفعال اقتصادی هستند. در این میان نگاهی به رشته‌هایی که دارای بیشترین آمار بیکاری در بین دیگر رشته‌ها هستند، قابل توجه است. براساس گزارش مرکز آمار در سال ۹۶ بیشترین نرخ بیکاری به ترتیب مربوط به گروه‌های «حفاظت محیط‌زیست» (۳۷/۵ درصد)، «علوم حیاتی (زیستی)» (۲۸/۴ درصد) و «معماری و ساختمان‌سازی» (۲۶/۲ درصد) و «علوم فیزیکی (طبیعی)» (۲۵/۷ درصد) است. همچنین کمترین نرخ بیکاری مربوط به گروه «بهداشت» (۸/۷ درصد) است. اما این اعداد، همه واقعیت این آمار نیست، بلکه بیکاری گروه علوم کامپیوتر ۳۳/۱ درصد عنوان شده است، به‌طوری که جمعیت فارغ التحصیل یا در حال تحصیل در این رشته ۱۳۴۹۴ نفر است که از این تعداد، ۵۳۷۷ نفر به‌عنوان جمعیت فعال و ۸۱۱۶ نفر نیز به‌عنوان جمعیت غیرفعال نامگذاری شده است. از سوی دیگر نگاهی به تعداد ثبت‌نام‌شدگان گرایش‌های این رشته در سال ۹۶ قابل توجه است، به‌طوری که در ۱۴ گرایش پرتعداد این رشته، بیش از ۳۵ هزار نفر در گرایش‌های مختلف رشته کامپیوتر در این سال ثبت‌نام کرده‌اند که سهم گرایش علوم کامپیوتر ۲۰۴۴ نفر، نرم‌افزار ۱۲۶۹۷ نفر و مهندسی نرم‌افزار ۱۰۱۲۲ نفر است.

بی‌ رغبتی دانشگاهیان به صنعت بازی

یکی دیگر از مولفه‌های مغفول در حوزه بازی‌های رایانه‌ای در بخش دانشگاهی کشور این است که گویی دانشجویان و اساتید نیز علاقه چندانی به بررسی این پدیده عصر جدید در قالب پایان‌نامه و رساله‌های دانشجویی ندارند؛ مساله‌ای

در دنیا، بسیاری از کشورها به سمت تربیت نیرو برای تولید این بازی‌ها و همچنین راه‌اندازی شرکت‌های مختلف در این زمینه رفته‌اند؛ اما در ایران به‌رغم وجود نیروی انسانی کافی، اما در عمل اتفاق ویژه‌ای رخ نداده و حتی بسیاری از فارغ التحصیلان علوم کامپیوتر نتوانسته و نمی‌توانند راهی برای ورود به عرصه ساخت بازی پیدا کنند. به عبارت دیگر، اگر دوباره به گردش مالی ۹۲۰ میلیارد تومانی صنعت بازی‌های رایانه‌ای نگاه داشته باشیم، می‌بینیم که از این میزان تنها ۵۵ میلیارد و ۲۰۰ میلیون تومان سهم تولیدکنندگان داخلی است، یعنی حدود ۶ درصد از حجم گردش مالی بالای بازی‌های رایانه‌ای در اختیار داخلی‌ها بوده است. آنطور که آمارهای دایرک نشان می‌دهد ۱۱ میلیارد تومان بازی رایانه‌ای بومی، ۴۱ میلیارد تومان بازی موبایلی بومی و ۳/۴ میلیارد تومان بازی‌های کنسولی بومی در سال ۹۶ از سوی فارغ التحصیلان کامپیوتری کشور تولید شده، اما در مقابل ۵۷ میلیارد تومان بازی رایانه‌ای خارجی، ۱۸۷ میلیارد تومان بازی موبایلی خارجی و ۹۴ میلیارد تومان بازی‌های کنسولی خارجی وارد بازار داخلی شده است.

با چقدر هزینه می‌توان یک بازی ساخت؟

یکی دیگر از مولفه‌های تاثیرگذار در بحث بازی‌های رایانه‌ای این است که هزینه ساخت هر بازی در کشورمان فراتر از حد تصور است، به‌طوری که به گفته جواد امیری، معاون نظارت و ارزشیابی بنیاد ملی بازی‌های رایانه‌ای، تولید یک بازی ایرانی علاوه بر داشتن گروه قوی و گرافیک بالا نیازمند هزینه نسبتاً بالایی است؛ مثلاً ساخت یک بازی در سطح متوسط بالغ بر ۳۰۰ تا ۴۰۰ میلیون تومان هزینه نیاز دارد که بسیاری از افراد اطلاعی از این هزینه‌ها ندارند. یعنی برای اینکه بتوانیم تنها بازار داخلی کشور را تامین کنیم، باید سالانه دو هزار بازی رایانه‌ای ساخته شود؛ کاری که در شرایط فعلی غیرممکن به نظر می‌رسد، اما در صورت تحقق نه تنها می‌تواند بخش عظیمی از فارغ التحصیلان رشته‌های کامپیوتری را راهی بازار کار کند، بلکه از خروج ارز هم جلوگیری می‌کند.

وضعیت بیکاری در علوم کامپیوتر به روایت آمار و عدد

شاید در وهله اول سهم ۵۵ میلیارد تومانی تولیدکنندگان داخلی از بازی‌های رایانه‌ای قابل توجه باشد، اما وقتی

زهرار مضافی
خبرنگار دانشگاه

بازی کردن همیشه یکی از کارهای محبوب بین افراد به‌ویژه برای جوانان و نوجوانان محسوب شده و می‌شود؛ کاری که سابقه‌ای طولانی دارد و حتی برخی بازی‌ها قدمتی به اندازه چند صدسال دارند و امروزه دیگر جزء میراث ناملموس کشورها به شمار می‌روند. با این حال شاید ۵۰ سال پیش کمتر کسی تصور می‌کرد روزی برسد که انسان‌ها صرفاً با در اختیار داشتن موبایل و کامپیوتر بتوانند بازی‌ها بسیار هیجان‌انگیزتر از قبل انجام دهند؛ بازی‌هایی که اگر به صورت آنلاین انجام شود، حتی می‌توانند در فضای مجازی جنبه گروهی پیدا کنند و فرد را ساعت‌ها پای کنسول بازی بنشانند. امروز بازی‌های رایانه‌ای به‌حدی در دنیا فراگیر شده که تنها در کشور ما ۲۳ میلیون بازی‌کننده وجود دارد و از این تعداد ۱۲ میلیون نفر به صورت مستمر مشغول بازی کردن هستند؛ وقتی این جمعیت را در قیاس جهانی نگاه کنیم، به‌گستره عظیم بازی‌کننده‌ها در دنیا می‌رسیم؛ گستره‌ای که قطعاً باعث ایجاد گردش مالی بالا در زمینه بازی‌های رایانه‌ای، موبایلی و کنسولی‌های بازی می‌شود و چندی پیش نیز آماری از سوی مرکز تحقیقات بازی‌های دیجیتال (دایرک) در این زمینه منتشر شد که از گردش مالی ۹۲۰ میلیارد تومانی بازی‌های دیجیتال در ایران حکایت داشت.

سهم ناچیز ایران از بازار بازی‌های رایانه‌ای

نکته قابل توجه درباره آمار منتشرشده از سوی دایرک این است که این هزار میلیارد تومان گردش مالی تنها مربوط به کشور خودمان است و بازارهای جهانی شاهد گردش مالی عظیمی در این حوزه هستند. به عبارت دیگر، سازندگان چینی بازی‌های رایانه‌ای در سال ۲۰۱۶ تنها ۲۴ میلیارد دلار درآمد از این طریق را نصیب کشورشان کردند و بعد از آن آمریکا با درآمد ۲۳ میلیارد دلاری در رتبه دوم قرار دارد و ژاپن و کره جنوبی نیز در رده‌های بعدی هستند. در این میان اما کشورمان با درآمد ۲۷۰ میلیون دلار در جایگاه بیست‌وپنجم قرار گرفته بود. از سوی دیگر با جدی شدن مساله بازی‌های رایانه‌ای و وجود ۱/۲ میلیارد بازی‌کننده

بخشنامه

با صدور بخشنامه‌ای از سوی مشکی‌نی

جزئیات پرداخت عیدی کارکنان و اعضای هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی اعلام شد

مجید مشکی‌نی، معاون توسعه مدیریت و منابع دانشگاه آزاد اسلامی در بخشنامه‌ای نحوه محاسبه و میزان پرداخت پاداش عیدی سال ۹۸ به کارکنان شامل اعضای هیات علمی و غیرهیات علمی را اعلام کرد.

۳ میلیون و ۳۰۰ هزار تومان حداکثر عیدی کارکنان

در ابتدای این بخشنامه درخصوص میزان عیدی کارکنانی که مشمول مقررات تامین اجتماعی هستند و دارای حکم رسمی قطعی، رسمی-آزمایشی و قرارداد کار معین هستند، آمده است: معادل دو ماه حقوق و مزایای مستمر، بدون احتساب کمک‌هزینه‌های حق تأهل، حق مسکن و حق اولاد مشروط بر اینکه از مبلغ ۲۲ میلیون و ۲۲۵ هزار و ۳۸۰ ریال کمتر و از مبلغ ۳۳ میلیون و ۳۳۸ هزار و ۷۰ ریال بیشتر نشود، براساس روزه‌ای کارکرد آنان قابل پرداخت خواهد بود. براساس این بخشنامه، کارکنانی که در سال جاری براساس مجوز صادره از سوی سازمان مرکزی دانشگاه به قرارداد کار معین تغییر وضعیت گرفته‌اند، از تاریخ انعقاد قرارداد مشمول دریافت پاداش عیدی می‌شوند. کارکنان تماموقت بازنشسته یا خرید خدمت که با مجوز سازمان مرکزی دانشگاه مشغول کار هستند، در مقابل ۱۲ ماه خدمت، معادل ۱۰ میلیون ریال پاداش عیدی دریافت می‌کنند.

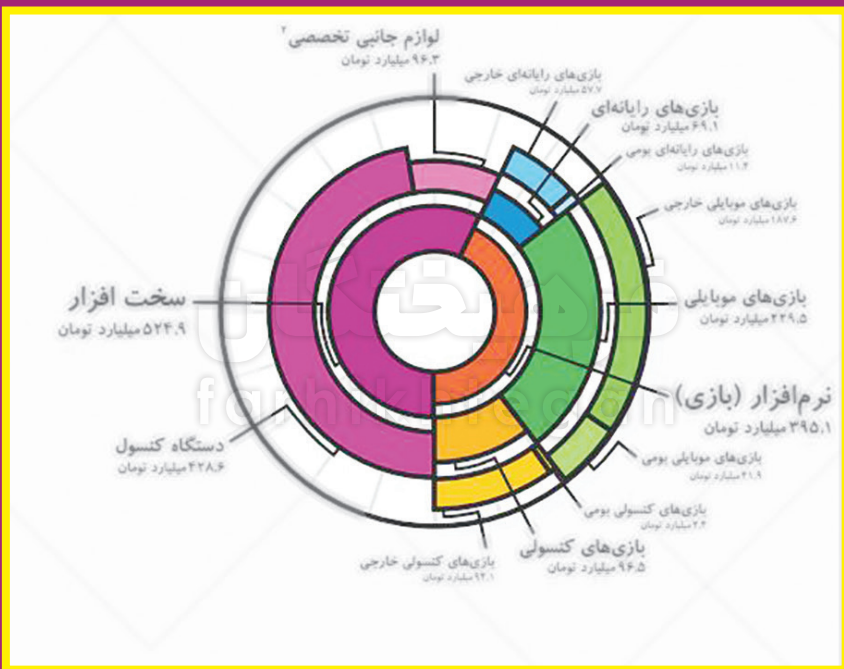
میزان عیدی کارکنان ساعتی تماموقت

کارکنانی که به‌صورت ساعتی تماموقت مشمول مقررات تامین اجتماعی، از ابتدای سال ۱۳۹۷ تا پایان اسفند سال جاری اشتغال به کار داشتند، در طول سال مذکور حداقل دو هزار و ۲۲۰ ساعت کارکرد داشته باشند، تا سقف مبلغ ۳۳ میلیون و ۳۳۸ هزار و ۷۰ ریال از عیدی بهره‌مند خواهند شد. کارکنان ساعتی که کمتر از یک سال سابقه کار داشته یا مجموعه کارکردشان کمتر از دو هزار و ۲۲۰ ساعت باشد، به نسبت ساعت کارکرد از عیدی بهره‌مند خواهند بود. کارکنان بازنشسته که با مجوز سازمان مرکزی دانشگاه به‌صورت ساعتی همکاری دارند، به نسبت کارکرد تا سقف ۱۰ میلیون ریال از پاداش عیدی بهره‌مند می‌شوند. به کارکنان قراردادی نیمه‌وقت که حق بیمه آنها از سوی دانشگاه پرداخت می‌شود، در مقابل ۱۲ ماه خدمت نیمه‌وقت معادل یک دوم مبالغ مطرح شده در ابتدای بخشنامه پرداخت می‌شود. درباره کارکنان مأمور از دیگر سازمان‌ها و نهادها به دانشگاه، طبق ضوابط سازمان یا نهاد مربوطه عمل می‌شود.

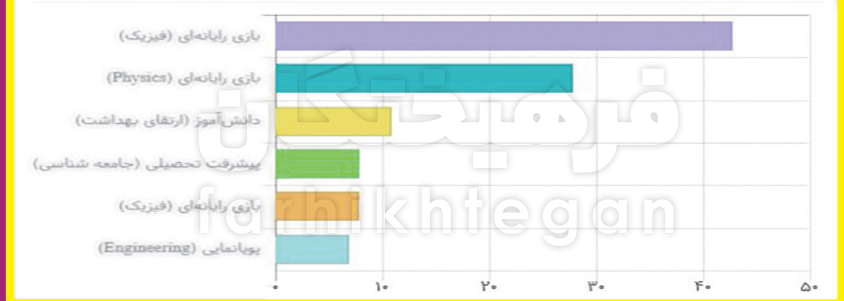
نحوه محاسبه پرداخت پاداش (عیدی) به اعضای هیات علمی دانشگاه

در بخش دیگری از این بخشنامه میزان پاداش عیدی اعضای هیات علمی تماموقت در طول ۱۲ ماه خدمت در سال ۱۳۹۷ مبلغ ۱۷ میلیون ریال اعلام شده و میزان پاداش عیدی به اعضای هیات علمی نیمه‌وقت در مقابل ۱۲ ماه خدمت نیمه‌وقت معادل یک‌دوم مبالغ اعضای هیات علمی تماموقت قابل پرداخت است. پاداش اعضای هیات علمی تماموقت که از طرح خدمت شمولان متخصص استفاده می‌کنند، مطابق پاداش عیدی اعضای هیات علمی تماموقت نسبت به کارکرد آنها قابل پرداخت است. اعضای هیات علمی تماموقت چنانچه به‌صورت نیمه‌وقت با واحد دانشگاهی دیگری همکاری کنند، فقط از واحدی که به‌صورت تماموقت همکاری دارند، پاداش (عیدی) آخر سال دریافت خواهند کرد. اعضای هیات علمی غیربازنشسته که به‌صورت تماموقت یا نیمه‌وقت در استخدام سایر دانشگاه‌ها، سازمان‌ها یا نهادهای دولتی هستند، از دانشگاه یا سازمان مبدأ پاداش عیدی ۹۸ درصد دریافت می‌کنند و وجهی به‌عنوان پاداش عیدی از سوی دانشگاه آزاد اسلامی به آنها تعلق نمی‌گیرد. براساس این بخشنامه، پاداش عیدی موردنظر در این بخشنامه فقط به کارکنانی تعلق می‌گیرد که با مجوز سازمان مرکزی دانشگاه شروع به کار کرده و در حال انجام خدمت هستند. پاداش عیدی آخر سال باید به‌صورت نقدی و یکجا پرداخت شود که منحصر به همین مرحله بوده و تقبیل و به دیون بردن آن برای سال‌های آتی ممنوع است. به کارکنانی که از عضویت هیات علمی به حالت غیرهیات علمی تغییر وضعیت داده یا می‌دهند یا بالعکس، پاداش عیدی به نسبت مدتی که در هر یک از وضعیت‌های مزبور اشتغال به کار داشته‌اند، مطابق با ضوابط مربوطه به‌صورت جداگانه محاسبه و پرداخت می‌شود. اعضای هیات علمی و غیرهیات علمی نیمه‌وقت که به تماموقت تغییر وضعیت داده‌اند یا بالعکس، به نسبت مدتی که در هر یک از دو وضعیت نیمه‌وقت و تماموقت اشتغال داشته‌اند، متناسب با وضعیت مزبور و برابر ضوابط مربوطه پاداش آنها محاسبه شده و قابل پرداخت خواهد بود. در بخش دیگری از این بخشنامه آمده است: «پاداش عیدی اعضای هیات علمی و غیرهیات علمی که در طول سال جاری از یک واحد به واحد دیگر مأمور یا منتقل شده‌اند، از واحدی که حقوق دریافت می‌کنند، پرداخت خواهد شد. اعضای هیات علمی و غیرهیات علمی دانشگاه که به دیگر نهادها و سازمان‌ها (اعم از دولتی و غیردولتی) مأمور شده‌اند، با توجه به دریافت حقوق و مزایا از محل مأموریت (مقصد)، پاداش عیدی را نیز از همان محل مأموریت دریافت خواهند کرد. اعضای هیات علمی و غیرهیات علمی که براساس مفاد آیین‌نامه تخلفات انتظامی اعضای هیات علمی یا آیین‌نامه دادرسی اداری کارکنان در طول سال جاری به اخراج یا انفصال دائم از خدمت دانشگاه محکوم شده یا بشوند، مشمول دریافت پاداش عیدی نخواهند بود. اعضای هیات علمی و غیرهیات علمی که در سال ۱۳۹۷ قبل از تاریخ صدور این بخشنامه با دانشگاه قطع همکاری کرده‌اند، به میزان کارکرد خود پاداش عیدی دریافت می‌کنند. اعضای هیات علمی و غیرهیات علمی که از مرخصی بدون حقوق استفاده کرده یا می‌کنند یا به‌موجب حکم قطعی از خدمت در دانشگاه به‌طور موقت همکاری آنها با دانشگاه قطع شده یا می‌شود، می‌توانند پس از اشتغال به کار مجدد در صورتی که دستمزد ایام مرخصی استعلاجی آنها از سوی سازمان تامین اجتماعی پرداخت شده باشد، از پاداش آخر سال و براساس ضوابط مندرج در این بخشنامه بهره‌مند شوند. براساس ماده ۹۱ قانون مالیات، پرداخت عیدی بیکار در سال به میزان ۲۳ میلیون ریال، معاف از مالیات بوده و مابقی تا سقف پرداخت عیدی مشمول ۱۰ درصد کسر مالیات می‌شود.

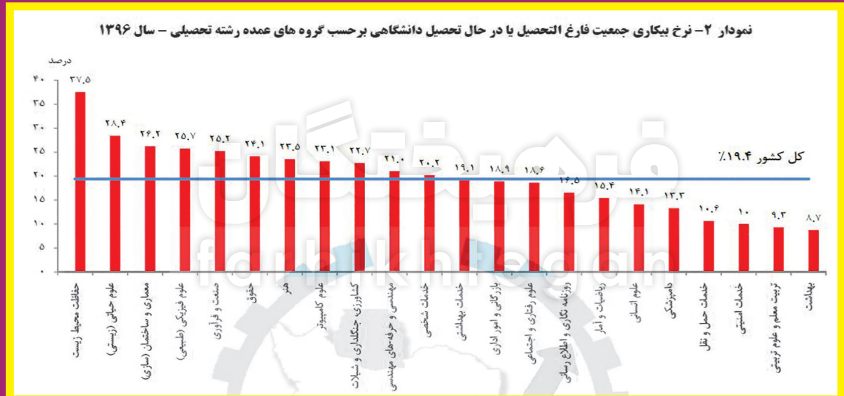
گردش مالی بازی‌های رایانه‌ای به تفکیک حوزه‌ها

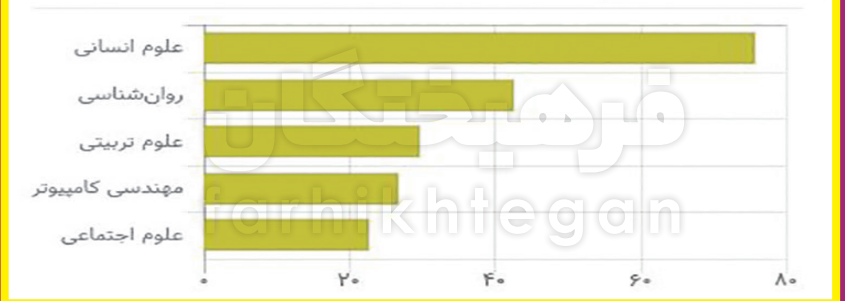
شمار در کلیدواژه

شمار به کارگیری کلید واژه بازی رایانه‌ای

شمار در موضوع

شمار به کارگیری بازی رایانه‌ای در موضوعات مختلف

تعداد آثار علمی منتشر شده با موضوع بازی رایانه‌ای در سال های گذشته